

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Som led i bestræbelserne på at sikre en modernisering og forbedring af den offentlige sektor sigtes der mod mere brugerindflydelse, mindre bureaukrati og detailstyring. Indførelsen af en ret for borgerne til friere valg af offentlige serviceydelser er en følge af disse bestræbelser. Lovforslaget er en del af regeringens samlede lovpakke om sikring af borgernes friere valg af offentlige serviceydelser.

Vedrørende folkeskolen

Ved ændringen af folkeskoleloven i 1990 blev der skabt mulighed for, at kommunerne kunne indføre et frit valg mellem alle skoler i kommunen. Samtidig blev det i bemærkningerne til lovforslaget understreget, at regeringen forventede, at kommunerne udviste den størst mulige fleksibilitet i tilfælde, hvor en elev ønskedes optaget i en skole i en anden kommune end bopælskommunen.

Med lovforslaget går man et skridt videre i sikringen af, at ønskerne om optagelse i en bestemt skole og skolefritidsordning kan opfyldes.

Lovforslaget indebærer, at forældrene har krav på, at deres barn optages i en anden skole end distriktskolen, hvad enten denne ligger i bopælskommunen eller i en anden kommune, blot den ønskede skole erklærer sig villig til at optage barnet. På tilsvarende måde medfører lovforslaget ret til at vælge en anden skolefritidsordning.

Lovforslaget lægger op til, at kommunerne indgår en aftale om bopælskommunens betaling til skolekommunen for børn, der er optaget i skoler og skolefritidsordninger uden for bopælskommunen. Hvis en sådan aftale ikke indgås, rummer forslaget en bemyndigelse til undervisnings- og forskningsministeren om at fastsætte regler i disse tilfælde, herunder om størrelsen af betalingen kommunerne imellem.

Borgernes ret til at vælge mellem offentlige serviceydelser har sammenhæng med pligt til egenbetaling eller medfinansiering under en eller anden form. Valg af en anden skole end distriktskolen betyder således, at forældrene fraskriver sig retten til trans-

port mellem skole og hjem eller daginstitution. Valg af en skolefritidsordning i en anden kommune end bopælskommunen vil kunne betyde større forældrebetaling end forældrebetalingen fra kommunens egne borgere.

Vedrørende gymnasieskolen og hf

Med de nye gymnasie- og hf-love i 1990 blev det frie skolevalg på gymnasie- og hf-området slået fast i lovgivningen. Med dette lovforslag går man et skridt videre i sikringen af, at ønskerne om optagelse på en bestemt uddannelsesinstitution opfyldes.

Lovforslaget indebærer, at de fordelingsudvalg som efter de gældende regler skal fordele alle ansøgerne til henholdsvis gymnasiet og hf inden for en amtskommune, hvis der blot på en enkelt gymnasieskole eller hf-kursus ikke er plads til alle ansøgere, kan afskaffes. Efter forslaget vil det være rektor på den enkelte gymnasieskole eller kursus, der afgør, hvilke ansøgere der optages på skolen eller kurset, hvis der er flere ansøgere end skolen eller kurset kan rumme. Samtidig får ansøgerne mulighed for at angive tre prioriterede ønsker om skole/kursus, og ansøgere skal optages på den højst prioriterede institution, hvor der er plads. Hvis en ansøger kommer i den situation, at der ikke er plads på nogen af de tre uddannelsesinstitutioner, har rektor for den først prioriterede skole eller kursus ansvar for at finde en plads til ansøgeren. Der er imidlertid intet i vejen for, at man lokalt opretholder et samarbejde skolerne imellem i en art fordelingsudvalg.

Samtidig sikres den frie optagelse på gymnasieskolerne og hf-kurserne ved, at det er institutionernes egne bestyrelser, der fastsætter kapaciteten på skolen/kurset, dvs det er bestyrelsen, der ud fra de bygningsmæssige forhold afgør, hvor mange elever der er plads til. Efter de gældende regler er det amtskommunen, der fastsætter skolernes og kursernes kapacitet.

Der er eksempler på, at en amtskommune nedsætter skolernes kapacitet uden bygningsmæssige begrundelser, hvilket kan føre til, at elever tvinges væk